

Virgil Iordache. Justiția e pe bani, seriozitatea e gratis

written by [Marginalia] | December 17, 2018

Justiția e pe bani deoarece e un serviciu oarecare între multe altele a cărui producere are loc la scara de timp a relației cu oamenii care au un rol în producerea acestui act. Nu plătește nimeni pentru costurile cu salarii, regie de funcționare a clădirilor, timbru, avocați, nu există justiție. Seriozitatea e asociată unu proces care are loc la o scară de timp mult mai mare, unei culturi a consecvenței raționale în care agenții implicați nu conștientizează neapărat rolul lor în propagarea inter-generațională a procesului, costurile sunt asumate prin însăși natura procesului de cei care le transmit și apoi de cei care le propagă.

Justiția e ancorată în relații exclusiv mundane, seriozitatea e ancorată în ceva etichetat de oamenii care manifestă acest comportament ca “sfânt”, “veșnic”, sau pur și simplu într-un “de la sine înțeles”.

Este imposibil prin însăși natura fenomenelor să obții seriozitate prin justiție. Orice creștere a seriozității este temporară și foarte scumpă. E temporară pentru că e vorba de o aparentă seriozitate, un comportament serios adoptat sub presiune. Dacă la scară organizațională poate fi mulțumitor, la scară socială nu are cum să fie. În plus, o neseriozitate socială generală crește mult costurile menținerii unei culturi serioase în interiorul organizației.

Nici educația formală nu poate genera seriozitate, nimeni nu mai poate deține controlul asupra educației formale la scara de timp necesară, transgenerațională. Nu e vorba de o neputință principială, ci de una practică, dovedită prin fapte zi de zi. Numai copierea comportamentelor serioase poate să ducă la seriozitate, iar pentru asta e nevoie de un anumit climat stabil în perioada de formare a caracterului, un climat în care autoritatea să nu fie pusă în discuția **înainte** de dobândirea seriozității.

Aceste lucruri cu totul și cu totul banale nu sunt evidente din cauze epistemice: omul, chiar și cele de știință specializat în instituții, nu poate constata empiric procesele de scară mare așa cum constată comportamentele, el doar le reconstruiește așa cum fizicianul reconstruiește istoria universului din măsurători actuale. Deși nu e nici o diferență de principiu între fizician și specialistul în instituții ce face al doilea e pus în discuție din considerente specifice oricărei științe umane (e parte din sistemul cercetat, descoperirile influențează însăși evoluția proceselor sociale, erorile științifice la fel, complexitate sistemului e mult mai mare decât a celor naturale).

Câtă vreme nu se acordă respectul cuvenit proceselor care generează seriozitate gratis șansele României de dezvoltare perenă sunt **nule**. Aceste procese nu pot fi controlate, pot fi doar influențate prin măsuri punctiforme, iar asta se face în rețelele sociale care le susțin de către liderii formali și informali. Nu e treaba statului și a oamenilor politici să facă asta, treaba persoanelor cu astfelde roluri e să nu demanteleze aceste rețele pentru interese pe termen scurt. Orice discuție internă despre patriotism, omenire, viitor, etc fără respectarea aceste condiții informale de existență a oricărei civilizații e prostie, ipocrizie sau o combinație a celor două.